

'NIET TE VRETEN' IN KABUL

Na het lezenswaardige proza van 'Tennis in Kabul' van Tessa Terpstra en 'De boekhandelaar van Kabul' van Asne Seierstad, is het anno mei 2003 hoog tijd voor het minder prozaïsche 'De militairen in Kabul'.

Ondergetekende (militair, lid en tevens Algemeen Bestuurslid van de Vakbond voor Defensiepersoneel VBM[NOV]) heeft zo zijn ervaringen opgedaan met de International Security Assistance Force (ISAF) in en om de Afghaanse hoofdstad. Of moet ik zeggen: op Camp Warehouse, het grootste ISAF-kamp.

Raket- en morteraanvallen, daaraan gekoppelde bunker-alarmeren, black-spots die het radioverkeer bemoeilijken, de aanslag van 7 maart met een gedode Afghaanse tolk en enkele lichtgewonde Nederlanders, threat-warnings, mogelijke ontvoeringen van ISAF-militairen, een Nederlandse minister die een paar uur de bunker in moet, geven afdoende aan dat het operationeel optreden in Afghanistan non-fictie en allesbehalve een reality-soap is. Geen computerspelletje maar werkelijkheid. Een werkelijkheid die in Nederland blijkbaar niet helemaal begrepen wordt, want zelfs in het recente 'Krijgsmacht en samenleving. Klassieke en eigentijdse inzichten' (2003, Uitgeverij Boom, Amsterdam) staat over ISAF: "Deze eenheid is gericht op de handhaving van de openbare orde in Kabul en omgeving."

Handhaving van de openbare orde? De praktijk is het proberen creëren van een veilige omgeving in Kabul ten behoeve van de overgangsregering van president Hamid Karzai. Maar misschien is hier sprake van 'mission-creep'. Ik wil het hier zijdelings hebben over de operationele kant van ISAF. De 'Normal Framework Operations' zijn een gegeven en voor mij als militair betekent dit simpelweg 'uitvoeren mars'. Auftrags-taktiek is Nederlanders én Duitsers allesbehalve vreemd, maar de ISAF-praktijk komt vaak neer op uitvoeringsgerichte commandovoering. De soap binnen ISAF betreft echter hoofdzakelijk de leef- en werkomstandigheden op Camp Warehouse. Over de ISAF-locaties Kabul International Airport en ISAF HQ kan ik uit eigen waarneming weinig vertellen. De Duitsers bepalen alles, of er nu moet worden samengewerkt of niet. Volgens mij was en is samenwerking een gegeven. Zie het High Readiness HQ, dat het Duits/Nederlandse commando levert. Zie ook de Lessons Learned-publicatie 'Samenwerken met Duitse militairen', die – denk ik – niet voor niets is geschreven. Het tegendeel van die samenwerking lijkt waar. Het doet menigeen voorkomen alsof de Nederlanders aan deze missie hebben aangehaakt en dus nagenoeg volledig zijn overgeleverd aan de wil, nukk en grillen van de Duitsers. Niets mis mee, maar dan zou je dat als Nederlandse militair graag willen

weten (en daaruit eventueel consequenties trekken) voordat je in Keulen in de Airbus naar Kabul stapt. Als voorbeeld geldt dat het gezamenlijk nuttigen van de maaltijden met Afghanen (HPG), alsook de bewegingsvrijheid die de honderden locals op de compound hebben, een doorn in het oog is. Maar de Duitsers hebben de eindregie in handen en bepalen nu eenmaal 'von A bis Z', zoals het feit dat de integratie met de lokale Afghaan tot op het niveau van de eetzaal een onontkoombare must is. Einde Nederlandse HPG-regels, einde primaire Force Protection op de eigen locatie. Dat het eten niet om over naar huis te schrijven is, is wellicht een kwestie van smaak. De maaltijden beantwoorden weliswaar aan de voedingswaarde en 2.500 voorgeschreven calorieën die onze Duitse Freunde hanteren, maar wekenlang roggebrood en Eintopf-maaltijden in de Deutsch/ Niederländische Truppenküche doen menig Nederlander gruwen. Na de getrokken lessen uit ISAF-1 t/m 4 heeft onze eigen Sectie Lessons Learned tijdens ISAF-5 hun meest recente publicatie het licht laten zien over het samenwerken met de Duitsers. Het boekje heeft mijn blikveld enigszins verruimd, hoewel ... echte samenwerking toch echt begint bij goede, wederzijdse communicatie tussen zenders en ontvangers (zie het adagium: "zonder goede verbindingen geen bevelvoering"). Die basale communicatie lijkt, ondanks de ISAF-voertaal Engels, out of bounds, want na de voltoening van drie maanden uitzending en de onthouding van drie maanden smakelijk eten, geeft de Lessons Learned-publicatie mij de hint cq. tip om met een Duitser het gesprek aan te gaan in het Engels! Dan is er dus géén lering getrokken uit vier ISAF-rotaties. Het leeuwendeel van de Duitsers spreekt immers alleen Duits en wil, in het gunstigste geval, wel eens wat steenkolenengels ten beste geven. Ook, of misschien wel juist, op het niveau van (onder)officieren. Politiek blijkt de Duits/Nederlandse samenwerking op alle gebied terecht en zonder voorbehoud wenselijk, communicatief-militair gezien is die tijdens ISAF op veel vlakken minder briljant.

Mijn hint aan de collega's van lead unit 41 Gemechaniseerde Brigade (ISAF-7 en 8) is om een handwoordenboek Duits mee te nemen – wat ongetwijfeld enig nut en belang kan hebben naast de boeken van de dames Terpstra en Seierstad – hoewel ik me realiseer dat dit voor de meesttijds goed in het Duitse taalgebied geïntegreerde Seedorfgangers overbodig is.

Marcel van Hemert

sgt1 van het Regiment Geneeskundige Dienst van het Dienstvak der Logistiek, OPC Gnkdet 1(NL)Infic ISAF-5